

OBSAH

Úvod 5

1	Objasnění základních pojmů	7
2	Historie zkoumání sledované problematiky	12
2.1	Situace ve světě	12
2.2	Situace v České republice do roku 1989	15
2.3	Situace v České republice v péči o dyslektiky po roce 1989 včetně legislativního ošetření	19
3	Průřez definicemi specifických poruch učení	31
4	Příčiny vzniku specifických poruch učení a jejich výskyt	38
5	Další teoretické modely a přístupy ke studiu příčin dyslexie	42
5.1	Medicínský model	43
5.2	Sociální model	43
5.3	Bio-psycho-sociální model	43
5.4	Model tří rovin	44
6	Podrobnější charakteristika jednotlivých druhů specifických poruch učení	60
6.1	Dyslexie	60
6.2	Dysortografie	67
6.3	Dysgrafie	71
6.4	Dyskalkulie	74
6.5	Ostatní specifické poruchy promítající se do obtíží s osvojením učiva	77
7	Faktory ovlivňující rozsah specifických obtíží	83
7.1	vnější faktory	83
7.2	Vnitřní faktory	87
8	Diagnostika SPU	88
8.1	Průběh vyšetření	92
9	Odraz SPU ve výuce, intervence a podpůrná opatření	121
9.1	Jak zajistit dítěti s SPU možnost pracovat dle jeho schopností	126

9.2	Práce dle individuálního vzdělávacího plánu.....	131
9.3	Zpracování IVP.....	133
10	Konkrétní příklady podpory ve výuce a možnosti provádění oprav cvičení.....	139
10.1	Český jazyk	139
10.2	Naukové předměty.....	142
11	Druhy příprav na hodiny reedukace a zásady pro její realizaci	144
11.1	Zásady reedukace	144
12	Čtení a reedukace dyslexie.....	147
12.1	Osvojování tvarů jednotlivých grafémů	148
12.2	Spojování písmen do slabik	149
12.3	Spojování slabik do slov	150
12.4	Vlastní čtení textu	151
12.5	Porozumění obsahu čteného textu	153
12.6	Další práce s textem	156
12.7	Metody práce za účelem zdokonalení techniky čtení	157
13	Reedukace dysortografie.....	164
13.1	Rozlišování krátkých a dlouhých samohlásek	164
13.2	Vypouštění, přidávání, přesmykování grafémů či slabik ve slovech	166
13.3	Obtíže s dodržением hranic slov v písmu	168
13.4	Obtíže ve hláskové podobě.....	168
13.5	Rozlišování měkkých a tvrdých slabik	169
13.6	Rozlišování slabik bě, pě, vě, mě.....	170
13.7	Rozvoj slovní zásoby.....	170
13.8	Osvojování a automatizace gramatických pravidel.....	171
14	Náměty pro práci v hodinách cizího jazyka	177
14.1	Jak vyučovat cizímu jazyku – některé možnosti.....	179
14.2	Další příklady vhodných metod užitých při výuce cizího jazyka.....	182
14.3	Specifické metodické přístupy ve výuce jednotlivým jazykovým dovednostem.....	185
15	Náměty k reedukaci zrakové a sluchové percepce využitelné i u starších žáků.....	191
15.1	Cvičení na rozvoj sluchové analýzy a syntézy.....	191
15.2	Cvičení na rozvoj zrakové analýzy a syntézy	194
15.3	Rozvoj zrakové i sluchové analýzy a syntézy.....	195
15.4	Minimalizace specifických poruch výslovnosti	197

16	Postupy při reedukaci dysgrafie	200
16.1	Správné držení těla při psaní a kreslení	200
16.1	Rozvoj hrubé motoriky:.....	201
16.2	Rozvoj jemné motoriky	202
16.3	Rozvoj grafomotoriky	202
16.4	Psaní písmen a spojů mezi písmeny.....	207
16.5	Jak pomoci dysgrafikům	209
16.6	Kompenzace dysgrafie	213
17	Eliminace specifických obtíží v matematice	215
17.1	Pochopení pojmu přirozeného čísla	215
17.2	Operace s přirozenými čísly	217
18	Hry využitelné při nápravách SPU i u starších žáků	222
19	Prevence specifických poruch učení	225
19.1	Celková charakteristika psychiky dítěte předškolního věku.....	226
19.2	Náměty pro práci s dětmi předškolního věku zaměřené na prevenci specifických vývojových poruch učení	231
19.3	Ucelené programy prevence specifických poruch učení.....	247
20	SPU u dospělých	255
20.1	Typické projevy SPU u dospělých	258
20.2	Odraz specifických obtíží při výkonu povolání a jak je minimalizovat	260
21	Nástin problematiky Specifických poruch chování.....	265
21.1	Faktory ovlivňující kvalitu výkonu dětí s ADHD.....	270
21.2	Možnosti minimalizování příčin neprospěchu	273
22.3	Výchovné přístupy rodičů	274
Slovo závěrem.....		280
Poznámky.....		281
Literatura.....		288